

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

31 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
Președinte – Timofti Vladimir,
Judecătorii - Toma Nadejda și Cobzac Elena,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Antoci Maria în numele inculpatului Muntean Mihail, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 octombrie 2020 și a sentinței Judecătorei Chișinău (sediul Centru) din 21 februarie 2020, în cauza penală în privința lui

Muntean Mihail XXXXX, născut la XXXXX.

Termenul de examinare:

Prima instanță: 05.07.2017 – 21.02.2020;
Instanța de apel: 04.07.2020 - 21.10.2020;
Instanța de recurs: 05.01.2021 – 31.03.2021.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău (sediul Centru) din 21 februarie 2020, Muntean Mihail a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 1 (un) an, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

A fost admisă acțiunea civilă, dispunându-se încasarea de la Muntean Mihail în beneficiul lui Prodan Tamara, suma de 524 (cinci sute douăzeci și patru) lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 8000 (opt mii) lei cu titlu de compensare a prejudiciului moral cauzat prin infracțiune.

2. În sentință, prima instanță a constatat în fapt că: Muntean Mihail, la data de 12.02.2017, aproximativ la ora 17:00, aflându-se în ocolul cu animale la stâna din extravilanul s. Bîc, com. Bubuieci, mun. Chișinău, realizându-și scopul vătămării intenționate a integrității corporale sau a sănătății, din motive huliganice, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale și dorind în mod conștient survenirea acestora, în procesul derulării unui conflict cu cet.Prodan Tamara apărut din cauza că inculpatul i-a interzis să ia din ocol două oi care îi aparțin ultimei, în cadrul căruia inculpatul a apucat-o pe Prodan Tamara de mâna stângă, după care a început să o învârtească și să o împingă până când Prodan Tamara a amețit, iar la rugămintea victimei de a se opri,

inculpatul continua să o învârtească, iar după ce victima a amețit și mai tare, inculpatul a îmbrâncit-o peste o groapă de gunoi înghețat, unde Prodan Tamara a căzut pe partea stângă, ca rezultat Muntean Mihail i-a cauzat părții vătămate fractura consolidată a coastelor VI-XI pe stânga, care condiționează dereglarea sănătății de lungă durată care conform raportului de expertiză judiciară nr. 540/D din 29.03.2017, se califică ca vătămare medie.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate Muntean Mihail a comis infracțiunea prevăzută de art. 152 alin. (1) Cod penal - *vătămarea intenționată medie a integrității corporale și a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art. 151, dar care a fost urmată de o dereglare îndelungată a sănătății.*

3. Nefiind de acord cu sentința, inculpatul Muntean Mihail, a atacat-o cu apel, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii. Ulterior, inculpatul a depus cerere de apel de concretizare prin care a solicitat pronunțarea unei noi hotărâri cu aplicarea unei pedepse mai blânde, neprivative de libertate.

3.1. În motivarea solicitărilor înaintate, inculpatul a menționat că:

- nu s-a eschivat de a se prezenta în instanța de judecată, însă a fost internat în spital, iar după aceea nu a mai cunoscut despre data ședințelor de judecată;

- regretă cele întâmplare atunci, conștientizând că urma să-și păstreze calmul și prin discuții să găsească soluția corectă. Toate cele întâmplare se datorează și faptului că la acel moment întrebuința alcool, însă după tratament de o perioadă de doi ani nu mai întrebuințează, până la reținere s-a angajat în câmpul muncii oficial și ducea un mod de viață sănătos;

- la fel și-a exprimat disponibilitatea de a o despăgubi pe partea vătămată cu prima ocazie și de a-și cere scuze. Prin urmare solicitând acordarea unei șanse prin aplicarea unei pedepse neprivative de libertate, și anume a prevederilor art. 90¹ alin. (1) Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 octombrie 2021, apelul inculpatului Muntean Mihail, a fost respins ca neîntemeiat, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În motivarea soluției emise, instanța de apel a menționat că la pronunțarea sentinței prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și corect a ajuns la concluzia că inculpatul Muntean Mihail a săvârșit infracțiunea imputată. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală și care au fost corect apreciate, cu respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor.

Fiind audiat în instanța de apel, inculpatul Muntean Mihail a declarat că susține declarațiile depuse în cadrul urmăririi penale și în prima instanță, vina

și-a recunoscut, însă nu este de acord cu pedeapsa stabilită, solicitând o pedeapsă mai blândă.

Fiind audiată în instanța de apel partea vătămată Prodan Tamara a declarat că susține declarațiile depuse în cadrul urmăririi penale și în prima instanță, menționând că este de acord cu suma prejudiciului cauzat care i-a fost achitat și nu are careva pretenții față de inculpat, exprimându-și acordul cu cererea de apel declarată solicitând aplicarea unei pedepse mai blânde în privința inculpatului.

Astfel, instanța de apel analizând declarațiile părții vătămate Prodan Tamara, a martorilor Ciobanu Elena, Mursa Vasile, procesul-verbal de confruntare din 20.05.2017 dintre inculpatul Muntean Mihail și partea vătămată Prodan Tamara, raportul de expertiză judiciară nr.540/D din 29.03.2017 și apreciindu-le, din punct de vedere al coroborării lor cu celelalte probe, a constatat că ele demonstrează cu certitudine vina inculpatului Muntean Mihail și că acțiunile inculpatului au fost corect calificate de către prima instanță conform prevederilor art. 152 alin. (1) Cod penal.

Cu referire la motivele invocate de către inculpat în cererea de apel întru solicitarea achitării sale din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, instanța de apel a considerat inoportună expunerea asupra acestor argumente întrucât acestea nu au fost susținute de către inculpat și apărătorul său la judecarea cauzei în ordine de apel, în cele din urmă partea apărării solicitând aplicarea unei pedepse mai blânde, neprivative de libertate.

Sub acest aspect, instanța de apel a notat că individualizarea pedepsei este un proces personal – rezultat al propriei convingeri al instanței de judecată, ce nu trebuie conceput ca fiind un proces arbitrar, subiectiv, el implicând obligațiunea instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și pedepsei penale.

Astfel, la individualizarea și stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului, instanța ține cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele atenuante și agravante, de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și de scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului.

Instanța de apel, la capitolul pedepsei, a reținut că sunt lipsite de suport argumentele părții apărării cu privire la internarea în spital a inculpatului Muntean Mihail, în măsura în care susține că nu s-a eschivat cu rea voință de la judecarea cauzei, or, cunoscând despre derularea procesului penal în privința sa, urma să depună diligență necesară și să se intereseze de mersul procesului judiciar. Totodată lipsesc careva înscrisuri în susținerea afirmației inculpatului în partea angajării oficiale în câmpul muncii, iar cu referire la achitarea prejudiciului în mărime de 8500 lei părții vătămate Prodan Tamara, instanța de apel a apreciat că acest aspect nu este suficient pentru o convingere că scopul legii penale va fi atins prin aplicarea în privința inculpatului Muntean Mihail a

unei pedepse neprivative de libertate și că o astfel de pedeapsă va fi suficientă pentru corectarea și reeducarea ultimului.

În concluzie, instanța de apel a statuat că prima instanță la stabilirea categoriei și termenului de pedeapsă a ținut cont de gravitatea infracțiunii comise, care se atribuie la categoria mai puțin grave, de motivul acesteia, de faptul că inculpatul nu se află la evidența medicului psihiatru sau narcolog, inclusiv, deși antecedentul penal este stins, inculpatul anterior a fost condamnat pentru infracțiune cu aplicarea violenței fizice, fapt reținut ca circumstanță ce agravează răspunderea penală a acestuia, circumstanțe atenuante lipsind, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia, astfel că pedeapsa stabilită fiind echitabilă și proporțională faptei comise.

5. Nefiind de acord cu hotărârile instanțelor, avocatul Antoci Maria în numele inculpatului Muntean Mihail, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei instanței de apel și a sentinței în partea stabilirii pedepsei și aplicarea în privința inculpatului Muntean Mihail a unei pedepse în limita pedepsei de executare.

5.1. În motivarea recursului declarat, avocatul a menționat că:

- inculpatul și-a recunoscut vinovăția în cele incriminate, regretă sincer de cele comise, a executat sentința în partea civilă, la moment a executat partea mai mare din pedeapsa stabilită;

- potrivit art. 16 Cod penal, infracțiunea comisă de inculpat face parte din categoria celor ușoare;

- inculpatul locuiește doar cu mama acestuia și, care la moment are mare necesitate ca fiul să-i fie alături în sprijinul acesteia și care își face mari griji despre reeducarea ultimului în locurile unde la moment își execută pedeapsa și aceasta la fel ca și apărarea este pe poziția căci aplicarea unei pedepse condiționate, pentru termenul rămas spre executare, va avea un mai mare efect asupra conștientului inculpatului.

6. Referință asupra recursului declarat, a fost depusă de către procurorul în secția reprezentarea învinuirii în Curtea Supremă de Justiție, Crijanovschi S., prin care a pledat pentru dispunerea inadmisibilității recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică, dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din textul recursului declarat, Colegiul penal constată că partea apărării a invocat în calitate de temei pentru recurs, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Verificând materialele cauzei, prin prisma temeiului prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, instanța de recurs a reținut că argumentele recursului apărării se întemeiază pe dezacordul cu pedeapsa aplicată, care în opinia recurentului este prea aspră, precum și cu modalitatea de executare a acesteia, în opinia recurentului fiind necesară aplicarea prevederilor art. 90¹ Cod penal.

În acest context, Colegiul penal menționează, că potrivit art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele atenuante și agravante, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, Colegiul penal reține, că persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Totodată, instanța de recurs reamintește, că categoriile pedepselor aplicate persoanelor fizice sunt expuse în Codul penal într-o anumită consecutivitate: de la cea mai blândă - amendă, până la cea mai aspră - detențiune pe viață.

În conformitate cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative, prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Respectiv, doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Analizând soluția instanței de apel, care a menținut pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 1 (un) an, cu executare în penitenciar de tip

semiînchis, aplicată de către prima instanță, Colegiul penal conchide că instanța a motivat pe deplin și suficient necesitatea aplicării pedepsei sub formă de închisoare cu executare în penitenciar, motivare care este corespunzătoare practicii judiciare, ținându-se cont de toate circumstanțele prezentei cauze penale și cele personale ale inculpatului Muntean Mihail, care potrivit materialelor cauzei nu este la prima abatere de la legea penală, anterior fiind condamnat prin sentința Judecătorei Drochia din 15.12.2010 pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, la 4 ani închisoare fără amendă, și cu aplicarea art. 90 Cod penal, fiind dispusă suspendarea executării pedepsei cu închisoare pe o perioadă de probațiune de 3 ani (f.d. 51, vol. 1), precum și potrivit cazierului contravențional (f.d. 50 vol. 1) acesta a comis contravenții inclusiv din domeniul vătămării integrității corporale și cu toate acestea inculpatul a comis cu intenție o nouă infracțiune mai puțin gravă în privința unei persoane în etate.

Cu referire la alegațiile recurentului privind necesitatea dispunerii suspendării parțiale a executării pedepsei cu închisoare, Colegiul penal notează că în conformitate cu art. 90¹ alin. (1) Cod penal, în cazul în care instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de personalitatea vinovatului, ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute întreaga pedeapsă cu închisoare în penitenciar, aceasta **poate** dispune suspendarea parțială a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând în hotărâre perioada de executare a pedepsei în închisoare și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă, precum și motivele condamnării cu suspendarea parțială a executării pedepsei.

Astfel, Colegiul penal evidențiază că lexemul „**poate**”, oferă posibilitatea și nu obligația instanței de judecată de a aplica prevederile acestei norme.

Respectiv, doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Astfel, instanța de apel corect a reținut că inculpatul a comis o infracțiune mai puțin gravă, cu intenție, și luându-se în considerație pericolul social al infracțiunii respective și faptul că anterior a fost condamnat, instanța de apel prin prisma respectivelor circumstanțe corect a apreciat iraționalitatea modificării modului de executare a pedepsei stabilit de prima instanță.

Raționamentul de aplicare a prevederilor art. 90¹ Cod penal, are la origine persoana și comportamentul acestuia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperirii ei cum ar fi: conduita bună a infractorului, stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea sinceră în cursul procesului.

Stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei de către instanța de judecată, într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu pericolozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii: împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, precum și mijloacele folosite, starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită, natura și gravitatea rezultatului produs sau a altor consecințe ale infracțiunii, motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit, conduita după săvârșirea faptei și în cursul procesului penal, nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială etc.

Aplicarea prevederilor art. 90¹ Cod penal nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ea este un incident în viața acesteia.

Analizând condițiile în care poate fi acordată suspendarea parțială a executării pedepsei, rezultă că aceasta nu este un drept al inculpatului, ci o facultate a instanței de judecată, care este liberă să aprecieze dacă este cazul să o acorde.

Astfel, luând în considerație personalitatea inculpatului, Colegiul penal conchide asupra temeiniciei soluției instanței de apel privind executarea reală a pedepsei cu închisoare stabilite inculpatului Muntean Mihail.

În aceste circumstanțe, Colegiul penal conchide că hotărârea instanței de apel în latura atacată de către partea apărării, nu conține erori ce ar duce la casarea acesteia.

Astfel, analizând în cumul argumentele invocate de către recurent în susținerea recursului declarat, Colegiul penal atestă că acestea au constituit obiect de examinare în instanța de apel, asupra cărora instanța s-a expus, complet, argumentat și motivat.

În acest sens, Colegiul penal face trimitere la pct. 37 a hotărârii CtEDO din 16.02.2010 în *cauza Albert vs. România*, în care s-a statuat că, art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să-și motiveze deciziile, nu poate fi interpretat ca impunere de a da un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*cauza Van de Hurk vs Olanda, din 19 aprilie 1994, pct. 61*), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie printr-un alt mod, să examineze chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Prin urmare, instanța de recurs ordinar constatând temeinicia motivării soluției instanței de apel, o însușește integral întrucât această instanță a oferit răspunsuri complete și argumentate tuturor problemelor esențiale invocate în speță, pedeapsa aplicată inculpatului fiind una proporțională și echitabilă faptelor comise.

Ținând cont de cele constatate supra, Colegiul penal conchide că eroarea invocată în recurs nu și-au găsit confirmarea, iar hotărârea atacată este legală și întemeiată, astfel că recursul urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Antoci Maria în numele inculpatului Muntean Mihail, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 octombrie 2020, în cauza penală în privința lui ***Muntean Mihail XXXXX***, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **29 aprilie 2021.**

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Cobzac Elena